Σβράνιτσα (Σερέντσιον Σερέντσιον)

A

188

Κειμένη [illegible] Μετρών (Τσελάγκοας) [illegible] 1967 σ. 357

[illegible] (…) [illegible] επί τον [illegible] του

[illegible]. [illegible] κατοικείται σχεδόν υπό [illegible] ελλην. ορθο-

δόξου πληθυσμού, διότι αριθμεί περί τους 900 ελλην. ορθοδόξους

[illegible] και μόνον 16 [illegible] κατά την [illegible] είσο-

δον της [illegible] και [illegible] ιδίαν [illegible]

[illegible] της Σβράνιτσης. Εν τοις 900 τοις ελλην.

ορθοδόξοις [illegible] των 650 οικογενειών [illegible]

[illegible] των χηρών και χηρών και 5000 [illegible] κα-

[illegible] ελληνας. [illegible] εις την δε-

[illegible] Μετρών [illegible] ήδη μετά

της [illegible] την [illegible] Γο-

γγόης και Σερεντσίου. Μετά της [illegible]

συγκοινωνεί διά του σιδηροδρομικού σταθμού Σινιτζή,

απέχοντα τούτου 3 ώρας [illegible]. Λέγεται ότι ε-

κτίσθη και συνωκίσθη το πρώτον και ουδέν [illegible] το

σημερινόν όνομα Σβράνιτσης. Ναόν έχει μόνον ένα τι-

μώμενον επ' ονόματι του αγίου Γεωργίου, ου κατά την

[illegible]

[illegible] και [illegible]. Ο ναός ούτος προ του 1832 ην στενός και

σκοτεινός, κατά τας πληροφορίας των γεροντοτέρων, αλλ'

[illegible] το 1832 [illegible] και το 1895 [illegible]

[illegible]

[illegible] και [illegible]

377

189

[illegible]ερνοῦν δὲ ἀνεπαισθήτως τὸ ὑποτελέστατον μισθὸν ἢ [illegible] χειροτεχνίαις. Οἱ ἱερεῖς τῆς Στεμνίτσης εἰσὶ τρεῖς, αὐτοὶ ἔγγαμοι, ἔχοντες εἰσόδημα ἐκ τῶν τυχηρῶν μετρίων περὶ τὰ 50-55 γρόσια ὀθωμανικὰ ἐτησίως. Ἱερὸν ἀρχαῖον [illegible] τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀξιόλογον τῇ [illegible]. Μετ[illegible] ἐν αὐτῷ δὲ [illegible] χρονολογίαν τῷ 18[illegible] μέγα, [illegible] ἀξίαν [illegible] ἄξιον λόγου [illegible] οὐδ' ἐν ὑπάρχει [illegible] οὐδεὶς ἀναφέρει τὸ [illegible].

Κτίρια σχολικὰ ὑπάρχουσι δύο ἐν ἑνὶ τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ, ἐν ᾧ [illegible] τὸ ἀρρεναγωγεῖον καὶ τὸ παρθεναγωγεῖον τῆς κοινότητος. Καὶ τὸ μὲν ἀρρεναγωγεῖον μεταφέρει ἐν τῷ ἄνω ὀρόφῳ, τὸ δὲ παρθεναγωγεῖον ἐν τῷ κάτω. Τὸ ἀρρεναγωγεῖον ἔχει 126 μαθητὰς καὶ διδασκάλους τέσσαρας [illegible] (τῆς Μ. τοῦ Ι. σχολῆς τὸ [illegible]) ἐν οἷς δύο εἰσὶ καὶ ἱερομόναχοι [illegible] μαθηταὶ 6 τάξεις καὶ [illegible] (Ἀκολουθεῖ τῶν [illegible] σχολῆς Στεμνίτσης). Τὸ παρθεναγωγεῖον ἔχει 42 μαθητρίας εἰς 4 τάξεις μετὰ δύο διδασκαλισσῶν [illegible] διδασκαλίαν τῶν [illegible]

Τὸ κτίριον τοῦτο ἐκτίσθη κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν γεροντοτέρων τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1850 [illegible] χρηματικοῦ διὰ τοὺς μεγαλυτέρους μαθητὰς καὶ ὡς ἀρρεναγωγεῖον [illegible] κατὰ τὴν [illegible] τῷ 1882 ἀνεκαινίσθη, ὅτε [illegible]-

184 190

Σιράντζα (Σερέντζιου Σερέντζιον)

ἀτελέσθη καὶ δεύτερος ὄροφος ἐν αὐτῷ δ' ἐγκατεστάθησαν τότε
ἀρρεναγωγεῖον καὶ τὸ παρθεναγωγεῖον. Τὸ ἕτερον κτίριον κεί-
μενον ἔξω τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν
[illegible] ἅπαν τὸ κατηρειπωμένον ἤδη κτίριον τοῦ ἀρχαίου
μητροπολιτικοῦ οἴκου, ἐστὶ τὸ ἀρχαιότερον τῆς κοινότητος σχο-
λεῖον καὶ τὸ πρῶτον τοιοῦτον. Ἐν τῷ κτιρίῳ τούτῳ ὅπου κα-
τὰ τὸ 1830 περίπου (κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν γεροντοτέρων)
ἐν μέρει κελλία τῶν ἱερέων καὶ τοῦ νεωκόρου ἢ σχολεῖον,
ἤρξατο (κυρίως ἐν ἑνὶ τῶν κελλίων τούτων) νὰ γίνηται ἡ διδα-
σκαλία εἰς ἀναριθμήτους μαθητὰς ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐκ Κυδωνι-
ῶν, ὡς λέγουσιν, ἐλθόντος ἐνταῦθα διδασκάλου οὗ τὸ ὄνομα
ἀκριβῶς οὐδεὶς ἀνήγγειλε. Τῷ 1850 τὸ κτίριον [illegible]
[illegible] κατέστη ὡρισμένως σχολεῖον τῆς κοινότητος ἐν ᾧ ἄρρε-
νες καὶ θήλεα ὁμοῦ ἐδιδάσκοντο. Ἀφ' ὅτε δὲ τὸ πρῶτον κτίριον,
τὸ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ, ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας περιέχει
τὸ ἀρρεναγωγεῖον καὶ τὸ παρθεναγωγεῖον, τότε τὸ δεύτερον
τοῦτο κτίριον διασκευασθὲν καταλλήλως ὡρίσθη διὰ νηπια-
γωγεῖον. Τὸ νηπιαγωγεῖον ἔχει 100 ἄρρενα καὶ 95 θήλεα μαθη-
τριῶν διδασκαλισσῶν ἐκ τούτων ἡ διευθύντρια νηπιαγωγὸς ἐσ-
χεν [illegible] τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀρσακείου αἱ δὲ ἄλ-
λαι δύο ἀπόφοιτοι τοῦ τῆς Στρώμνης παρθεναγωγείου χρησι-
μεύουσαι ὡς βοηθοί. Ἐπίσης ἡ ἑξατάξιος τῶν ἀρρένων σχολὴ
τὸ τετράταξιον καὶ ἔτερον ὅτε ἑξατάξιον παρθεναγωγεῖον καὶ
τὸ νηπιαγωγεῖον κοινῶς μισθοδοτοῦνται [illegible]

Στράντζα (Σαρεντίου Σερέντζιον)

185 ~~191~~

σιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν μιᾶς τοιαύτης κωμοπόλεως. Ἐν τούτοις παρὰ ταῦτα πάντα καὶ τοι σὺν [illegible] τοῦ ἀέρου (350 περίπου γρόσια ἐτησίως) ὅν διατίθησιν ἡ κοινότης ὑπὸ ἔποψιν ποιότητος καὶ προόδου ὑπολείπονται πολὺ τοῦ [illegible] σκοποῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν δεικνύει τὴν [illegible] τῶν σχολείων λειτουργίαν. Κωμόπολις μετὰ 5000 κατοίκων ἔχουσα ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ 80 μόνον μαθητὰς (διότι [illegible] ἡ σχολὴ μόνον) ἀποδεικνύει [illegible] ἐκπαιδευτικὴν [illegible]. Μόλις ἀπὸ ὀκτὼ μηνῶν ὁ τῶν μαθητῶν ἀριθμὸς ἀπὸ 80 ηὔξησεν εἰς 126

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ [illegible] ἠκούσθη μέχρι τοῦδε ἐν Στράντζῃ. Ὁ ἴδιος [illegible] μητροπολίτης [illegible] ἐπεσκέπτετο μόνον τὴν [illegible] τοῦ ἔτους [illegible] καὶ ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἐπίσκοποι [illegible] ὅσοι ἐπισκεπτόμενοι τὴν Στράντζαν ἄλλοτε ἐκήρυττον καὶ ἄλλοτε οὐχί. Εὐτυχῶς ὁ νῦν μητροπολίτης ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον δὶς μέχρι τοῦδε λειτουργήσας [illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible] ὠφέλιμος τῷ λαῷ.

Ἡ φιλανθρωπία δυστυχῶς [illegible] οἱ [illegible] εἰσι φιλάνθρωποι [illegible] καὶ [illegible]. Οὔτε [illegible] ὑπάρχουσι [illegible] πρὸς περίθαλψιν τῶν [illegible]των, οὔτε τὸ δημογεροντεῖον [illegible] καὶ ὁ ναὸς [illegible]

Σερβία (Στατιστικὴ Σερβίας)

186 ~~192~~

εἰς ἑκάστας οἰκίας. Ποῦ καὶ ποῦ ὁ ναὸς καὶ τὸ δημαρχεῖ-
ον ἀπέχοντα ἀγροὶ εἰς 5–10 λεπτῶν ἀποστάσεις καὶ οἱ ἰδι-
ῶται ὠκοῦσι τὸ αὐτὸ σχεδὸν φρόντισμα.

Ὁ διοικητικὸς ὀργανισμὸς ἐν Σερβίᾳ εἶναι ἀρκετὰ ἀρ-
χαῖος, ἴσως δὲ ἡ Σερβία ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὑπερέχει
συνταγματικῶν τινῶν κρατῶν. Τὰ [illegible] διοικεῖ ἐθνι-
κῆς ἐφοροδημογεροντία, τὸν νομὸν [illegible] ἐπιτροπι-
κὴ ἐπιτροπεία. Τὴν νομικὴν ἀρχὴν ἐπιτροπεύει [illegible]
[illegible], ἡ μᾶλλον ὁ [illegible] ἀναλογεῖ τὸ μεταξὺ τῆς νο-
[illegible] καὶ τῆς νομικῆς ἀρχῆς μεσίτου [illegible] μετὰ τῶν
συμβούλων αὐτοῦ ἐκλεγομένων, ὡς [illegible], κατὰ τὸν
νόμον, περὶ τὸ τέλος Φεβρουαρίου ἢ [illegible] Μαρτίου. [illegible]
[illegible] μετὰ τῶν συμβούλων ἐξετάζει καὶ [illegible] τὰ [illegible]
[illegible], τὰ μεταξὺ τῶν [illegible] αὐτοῦ συμβαίνοντα καὶ
[illegible] εἰς ἐν Μέτροις δικαστήρια τὰ βαρύτερα τού-
των. Ἄλλοτε κατὰ τὴν παράδοσιν τὸν περὶ τὸν [illegible]
συμβούλιον εἶχε εὐρύτερον δικαστικὴν ἐνέργειαν, τοῦ ὁποί-
ου [illegible] ἐν τῇ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] τῶν ὁμογενῶν. Ἤδη ἡ τοιαύτη δικαστικὴ τοῦ συμβου-
λίου τούτου ἐνέργεια κατέστη λίαν περιωρισμένη. Τὰ δὲ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] φύσεως [illegible]
[illegible] καὶ συμβιβάζει ἡ ἐφοροδημογεροντία αὕτη, ἡ [illegible]
[illegible], [illegible] ὁδοὺς, [illegible] τὰ [illegible] καὶ [illegible]
τα [illegible] πράγματα μετὰ τοῦ [illegible] [illegible].

Στρώμνιτσα (Στρουμίτσης [illegible])

187

Νῦν ἰδίου μητροπολίτου ὑπάρχοντος, τὰ προϊόντα [illegible] [illegible] τὸ βιβλίον [illegible].

Ἀξιόλογα μόνον ἐν ὑπάρχει, ἔξω τῆς [illegible] ἀρχαίου [illegible] πηγή, ἧς φαίνονται [illegible] πολλὰ [illegible] ἁγίασμα τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου. Σήμερον τὴν 21 Μαΐου ἐξέρχονται οἱ [illegible], ἰδίως δὲ αἱ γυναῖκες, μετὰ [illegible] καὶ [illegible] αἱ [illegible] ἀπὸ τὴν πηγὴν [illegible] τοῦ [illegible]. [illegible] περὶ [illegible] τῆς [illegible], ἐκ [illegible] ὑπάρχει γραμματεῖον [illegible] ἐν τῇ παλαιᾷ [illegible] ὑπάρχει ἐν χρόνοις [illegible] ἀξιόλογα τοῦ [illegible] μετόχιον [illegible]. Σήμερον ὑπάρχει ὁ ναὸς καὶ [illegible], τὴν δὲ [illegible] τῇ 15 τοῦ ἰδίου μηνὸς γίνεται [illegible] πανήγυρις, ἰδίως τὴν 1 τοῦ Αὐγούστου, [illegible] ἀπὸ [illegible] μέχρι [illegible], [illegible] καὶ [illegible] τῶν γραμματέων [illegible]. [illegible] ὅτι [illegible] αἱ [illegible] δύο [illegible] ἐν μονῇ [illegible] τῆς Στρωμνίτσης καὶ [illegible] ἐν τῷ ναῷ τοῦ [illegible] (ἐν [illegible]). Βόρειος τῆς [illegible], ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ [illegible] μικροῦ [illegible], ὑπάρχουσι τὰ ἐρείπια [illegible] οἰκοδομῶν καὶ φρουρίων φραγκικῶν ἴσως, καὶ [illegible] ὅτι ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ἔκειτο τὸ [illegible] τὸ Σέρρων ἢ [illegible]

188 / 194

Στεφάνιτζα (Στεφάνου Στεφάνιτζαν)

γέντου ἡ Σημερινὴ Στρίνιτζα. Ἐν τοῖς ψηλοῖς τοῦ γό-
φου τούτου, ἐν μικρῷ ὕψει, ἀνευρίσκονται τὰ ἐρείπια ναοῦ τιμω-
μένου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ, ἅτινα ἐξῆχ-
θον εἰς μία ὄντα ἐν τῷ κεχωσμένα, τὰ ἐρείπια δύο μονα-
στηρίων δ' ἀλλοκότως ἐδημιουργηθέντων πρὸς τοῦτο, ἐν θρυλεῖται ἐν Στρί-
τζῃ. Ὁ ναὸς οὗτος ἔστι ορθόγραμμος [illegible] τοῖχοι καὶ [illegible]
[illegible] ἐκ τῶν ἐρειπίων δὲ φαίνεται ὅτι ἦν μικρὸς μὲν ὄγ-
κῳ, κομψὸς καὶ ὡραῖος.

[illegible] γεννῶνται [illegible] καθ' ἔτος κατὰ μέσον ὅρον
90, γάμοι 35–40 καὶ θάνατοι κατὰ μέσον ὅρον 60. Αἱ γεννήσεις
ἄρρενα [illegible] ἀριθμοῦσι οἱ γάμοι [illegible] τῶν [illegible]
καὶ οἱ θάνατοι ἀνάλογοι τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ Στρίνιτζα ἄρρενα
[illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] πρὸ
τὴν Στρίνιτζαν [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible]
καὶ [illegible] τὴν Στρίνιτζην [illegible] καὶ οἱ ἐν Στρίνιτζα
τῶν ἀνθρωποκτόνων [illegible] μόνον, [illegible]
ρον ἐν [illegible], [illegible] καὶ [illegible] [illegible]
[illegible] μεταβαίνοντες εἰς [illegible] καὶ ἄλλα τῶν [illegible]
μέρη πρὸς ἐξοίκησιν τοῦ [illegible] [illegible] ἀλλὰ μετὰ
[illegible] [illegible]. Ὁ [illegible] τὴν Στρίνιτζαν [illegible]
[illegible] ἐν [illegible] τὴν [illegible] [illegible] καὶ [illegible]

189 ~~195~~ 9.

Σελάνιτσα (Σερφίτζου Σερβίτζου)

καὶ ζητοῦσι διὰ τῶν δεσποτικῶν καὶ σπουδαίων βιβλίων ὀ-
νίων ἱερέων μεγάλως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἄλλοτε ἀλλ' ἤδη κατη-
ρειπωμένας σχεδὸν εἶναι. Οἱ κάτοικοι [illegible] τῶν
τῶν Σελανίτσας καὶ μετοικοῦσιν εἰς Σερφίτζε καὶ Μόλισκα ἢ καὶ
ἐν τῇ [illegible] αὐτῇ, σὺν τῷ χρόνῳ δὲ Σελάνιτσα ἀραιοῦται καὶ
ἐρημοῦται. Ἑλληνικὸν δὲ ἤδη σχολεῖον καὶ ἔδαφος ἐν Σελανίτσῃ δια-
τηροῦνται καλῶς τὰ γράμματα καὶ ἄλλοι [illegible], τηροῦνται δ' αὐστηρῶς
τὰ πάτρια. Οἱ κάτοικοι εἰσὶν ἀρχαιότατοι, εὐσεβεῖς, νομοταγεῖς
καὶ ἐργάσιμοι καὶ ἔχουσιν ἀρχαίων φιλολογίαν καὶ φιλοπονίαν
[illegible] ὑπὸ [illegible] καὶ [illegible] ὑπάρ-
χουσιν σχολεῖα [illegible], [illegible] ἡ Σελάνιτσα κεῖται εἰς τὰ
σύνορα τοῦ [illegible]. [illegible] ἀνωτέρω ὅτι οἱ ἐν Σελαν-
ίτσῃ εἰσὶ γενικῶς ἄνθρωποι [illegible] ὁμιλοῦσι [illegible] καὶ
σοφῶς. Τὸ [illegible] (ὀρεινόν) [illegible] ἄρθρον
[illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible]
καὶ ἦθος αὐτῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ